

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

«Затверджено»
Заступник ректора

Проф. І.П.Гладкий

«___»_____2012р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

з дисципліни: **«Основи підприємництва»**
(за вимогами кредитно-модульної системи)

Робоча програма складена доц. кафедри Економіки підприємства Оленою Миколаївною Шершенюк на підставі ОПП для галузі знань 0701 – «Транспорт і транспортна інфраструктура» за напрямом 6.070101 «Транспортні технології (за видами транспорту)» (професійна спрямованість: «Організація перевезень і управління на транспорті») та навчального плану

Рецензент

доцент кафедри економіки підприємства
кандидат економічних наук, доцент

Т.В. Деділова

Робоча навчальна програма розглянута на засіданні кафедри економіки підприємства
(протокол № ____ від «__» _____ 2012 р.)

Зав. кафедрою економіки підприємства

І.А.Дмитрієв

Схвалено Радою (методичною комісією) ФТС
(протокол № ____ від «____» _____ 2012 р.)

Голова Ради (комісії) _____ Ю.А. Бекетов

«_____» _____ 2011р.

«Узгоджено»

Зав. вип. каф. транспортних технологій

проф. _____ Нагорний Є.В.

«____» _____ 2012 р

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(системний змістовий модуль)

1 Опис навчальної дисципліни
«Основи підприємництва»

Характеристика обсягів підготовки	Характеристика лекційного потоку	Характеристика навчального процесу
Загальний обсяг – 3 кредити	Шифр галузі 0701. Напрямок підготовки – „Транспортні технології” (за видами транспорту). Код напрямку – 6.070101	Навчальний курс – вибірковий
Кількість блоків змістових модулів – 3	Освітньо-кваліфікаційний рівень – «Бакалавр»	Рік підготовки – 3-й
Кількість змістових модулів – 22	Кількість потоків – 1	Семестр навчання – 6-й
Кількість годин - 108	Кількість навчальних груп у потоці – 1	Кількість лекційних годин – 18
Один блок змістових модулів – 33; 36; 39 години	Лектор, відповідальний за курс – канд. екон. наук Шершенюк Олена Миколаївни	Практичні заняття, годин – 18
Один змістовий модуль – 3-12 годин		Самостійна робота, годин – 72
Разом аудиторних годин на тиждень – 2 (1 – лекція, 1 – практичне заняття)		Індивідуальна робота (консультацій), годин – 12
		Поточний контроль (види контролю: усне опитування, модульне тестування)
		Підсумковий контроль (вид контролю: інтегрований залік)

2 Мета та завдання

Навчальна дисципліна «Основи підприємництва» належить до циклу вибірових навчальних дисциплін підготовки бакалаврів в галузі знань 0701 – «Транспорт і транспортна інфраструктура» за напрямом 6.070101 «Транспортні технології (за видами транспорту)» (спеціальність: «Організація перевезень і управління на транспорті»).

Предметом навчальної дисципліни є вивчення основних послідовних дій підприємця (з моменту зародження підприємницької ідеї до її втілення і реалізації основної мети такої діяльності) в процесі вибору ресурсів для виробництва, обміну, розподілу і споживання різних товарів і послуг.

Мета викладання дисципліни полягає у підготовці фахівців до виконання професійних обов'язків в галузі підприємництва.

Згідно мети завдання дисципліни полягають у формуванні знань, вмінь та уявлень про теоретичні положення підприємницької діяльності.

Після вивчення дисципліни майбутній фахівець повинен:

о **знати:** сутність підприємництва; основи виникнення і розвитку підприємництва; механізм втілення підприємницької ідеї; технологію заснування власної справи;

організацію бізнесу; рушійні сили, умови та принципи підприємницької діяльності; закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників; сутність, форми та методи конкурентної боротьби; сутність і структуру економічної власності; сутність маркетингової діяльності на підприємстві; сутність і структура витрат виробництва; якість товарів та їх доведення до споживачів; фінанси підприємства та фінансовий менеджмент; економічні ризики в підприємницькій діяльності; сутність менеджменту; основи бізнес-плану; міжнародні економічні відносини і міжнародне підприємництво; форми спільного міжнародного підприємництва; державне регулювання підприємництва.

о уміти: визначати та класифікувати фактори середовища підприємництва; проводити аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність; визначати ціни товару різними методами; проводити факторний аналіз впливу ціни й обсягу реалізації на розмір виручки від реалізації продукції, товарів та послуг; визначати та розподіляти прибуток від підприємницької діяльності; розраховувати дивіденди, що виплачуються акціонерним товариством за простими й привілейованими акціями; визначати ризики в діяльності підприємства методом експертних оцінок; визначати вплив основних економічних методів державного регулювання на стан підприємницької діяльності.

Мати уявлення. В умовах ринкової економіки досягнення бажаних результатів діяльності організації зумовлено ефективністю системи менеджменту, що залежить від рівня підготовки висококваліфікованих керівників та спеціалістів. Дисципліна, що пропонується, призначена допомогти студентам у формуванні комплексу знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного управління організаціями, набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, прийняття адекватних управлінських рішень.

Проведення практичних занять та організація самостійної роботи студентів забезпечує формування необхідних вмінь та уявлень про теоретико-методичні засади підприємницької діяльності, зокрема про закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників, сутність конкуренції, форми та методи конкурентної боротьби, сутність і структуру економічної власності, сутність маркетингової діяльності на підприємстві, а також про формування та реалізацію ефективного організаційного механізму управління підприємством.

3. Зміст навчальної програми

Вступ

Зміст дисципліни враховує знання студента попередніх предметів – «Економіка підприємства та маркетинг», «Економічна теорія». У подальшому, отримані знання з дисципліни, будуть використані при дипломному проектуванні – обґрунтуванні техніко-економічних рішень.

Формування системи знань студентів з дисципліни «Основи підприємництва» здійснюється шляхом проведення лекцій. Проведення практичних занять, консультацій та організації самостійної роботи студентів забезпечує формування необхідних вмінь та уявлень.

Поточний контроль здійснюється на лекціях у формі опитування; на практичних заняттях - опитування, діалогу, групового обговорення тематичних питань, самостійної та контрольної роботи; у час окремого розкладу занять - тестування по заліковим модулям; модульний контроль.

Остаточний контроль з дисципліни – інтегрований залік.

Підсумковий контроль здійснюється під час проведення модульного контролю за допомогою тестових завдань у час окремого розкладу занять.

БЛОК ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ (РОЗДІЛ) №1 **СУТНІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДПРИЄМНИЦТВА**

Змістовий модуль (тема) 1. *Сутність підприємництва.*

Виникнення та еволюція поняття «підприємство». Основні функції підприємства та комплексна характеристика його сучасної сутності. Предмет і метод «основ підприємницької діяльності».

Змістовий модуль (тема) 2. *Основи виникнення і розвитку підприємництва.*

Організація суспільного виробництва та його структура. Сутність та еволюція економічних систем. Товарне виробництво – матеріальна основа виникнення підприємства.

Змістовий модуль (тема) 3. *Підприємницька ідея та механізм її втілення.*

Підприємницька ідея. Визначення переваг створюваного підприємства.

Змістовий модуль (тема) 4. *Технологія заснування власної справи.*

Засновницькі документи та їх підготування. Статутний фонд та його формування. Державна реєстрація суб'єктів підприємницької діяльності.

Змістовий модуль (тема) 5. *Організація бізнесу.*

Основні способи організації власного бізнесу. Обмеження підприємства. Припинення діяльності підприємства.

Змістовий модуль (тема) 6. *Економічна свобода і підприємництво.*

Економічна свобода – основна передумова розвитку підприємства. Рушійні сили підприємства. Умови та принципи підприємницької діяльності.

Змістовий модуль (тема) 7. *Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1-6*

1. Закони України «Про підприємства в Україні» і «Про підприємство». Їх роль в системі організації і функціонування підприємницької діяльності.
2. Підприємницька діяльність. Сутність і необхідні умови ринку.
3. Сутність стратегії і тактики підприємства.
4. Основні проблеми створення нового підприємства.
5. Переваги і недоліки власного бізнесу в порівнянні з іншими формами підприємства. Їх сутність.
6. Принципи підприємницької діяльності в Україні.
7. Специфіка роботи підприємця у транспортній галузі.

Модульний контроль за змістовими модулями 1-7 (заліковий модуль №1) здійснюється у формі модульного тестування.

БЛОК ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ (РОЗДІЛ) №2 **ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА** **ОСНОВНІ ВИДИ ПІДПРИЄМСТВ**

Змістовий модуль (тема) 8. *Закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників.*

Попиті закон попиту. Пропозиція і закон пропозиції. Еластичність попиту і пропозиції. Закони, які управляють поведінкою підприємців-товаровиробників.

Змістовий модуль (тема) 9. *Конкуренція як засіб реалізації підприємства.*

Сутність конкуренції. Форми та методи конкурентної боротьби. Конкурентоспроможність підприємства.

Змістовий модуль (тема) 10. *Власність підприємств та їх структура.*

Сутність і структура економічної власності. Основні типи та форми власності. Основні види підприємств та їх організаційні форми. Організаційно-правові форми підприємств та підприємницької діяльності.

Змістовий модуль (тема) 11. Маркетингова діяльність на підприємстві.

Сутність та еволюція маркетингу. Види маркетингової діяльності. Стратегія програми та принципи маркетингу.

Змістовий модуль (тема) 12. Витрати виробництва та цінова політика підприємства.

Сутність і структура витрат виробництва. Сутність та види цін. Цінова політика підприємств.

Змістовий модуль (тема) 13. Товарна політика підприємства.

Якість товарів та їх доведення до споживачів. Життєвий цикл товару. Закономірності створення нових товарів. Ринкова символіка товару.

Змістовий модуль (тема) 14. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 8-13

1. Попит та пропозиція послуг транспортної галузі.
2. Конкуренція та її вплив на розвиток підприємницької діяльності.
3. Шляхи удосконалення конкуренції.
4. Конкуренція підприємств транспортної галузі.
5. Організаційно-правові форми функціонування підприємств.
6. Переваги та недоліки організаційно-правових форм господарювання.
7. Аналіз зовнішнього та внутрішнього маркетингового середовища підприємства
8. Принципи організації ефективних маркетингових структур на підприємстві.
9. Сутність та принципи стратегічного маркетингу підприємства.
10. Показники ефективності маркетингових заходів.
11. Організація та контроль маркетингової діяльності підприємств транспортної галузі.
12. Сутність і роль цінової політики в сучасній економіці України. Державне регулювання процесів ціноутворення.
13. Прямі та непрямі методи ціноутворення.
14. Удосконалення управління ціновою політикою підприємства.

Модульний контроль за змістовими модулями 8-14 (заліковий модуль №2) здійснюється у формі модульного тестування.

БЛОК ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ (РОЗДІЛ) №3

**ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ.
МІЖНАРОДНІ ФОРМИ ТА ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Змістовий модуль (тема) 15. Фінанси і податки.

Фінанси підприємства та фінансовий менеджмент. Джерела фінансових ресурсів та процес інвестування. Сутність та механізм фінансового планування на підприємстві. Інвестиційні проекти підприємств та їх ефективність.

Змістовий модуль (тема) 16. Економічні ризики в підприємницькій діяльності.

Причини економічних ризиків. Сутність та основні види ризиків. Управління економічними ризиками. Механізм зменшення основних економічних ризиків.

Змістовий модуль (тема) 17. Менеджмент у підприємстві.

Сутність менеджменту. Функції менеджменту та форми управління підприємством. Етапи та методи прийняття управлінських рішень. Принципи та критерії роботи менеджера.

Змістовий модуль (тема) 18. Основи бізнес-плану.

Сутність та принципи складання бізнес-плану. Техніка складання бізнес-плану. Структура та зміст бізнес-плану.

Змістовий модуль (тема) 19. Міжнародні економічні відносини і міжнародне підприємництво.

Світова та торгівля та зовнішньоекономічна діяльність підприємств. Вивіз капіталу та його форми. Міжнародна міграція робочої сили та її регулювання.

Змістовий модуль (тема) 20. Форми спільного міжнародного підприємництва.

Сутність та структура вільних економічних зон. Технополіси та досвід їх створення у розвинутих країнах світу. Сутність та умови реєстрації офшорних компаній. Спільні підприємства та їх структура.

Змістовий модуль (тема) 21. Державне регулювання підприємництва.

Необхідність державного регулювання підприємницької діяльності. Сутність державного регулювання підприємницької діяльності, його форми та методи. Антимонопольна діяльність держави. економічна безпека підприємництва. Правова база підприємництва в Україні.

Змістовий модуль (тема) 22. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 15-21

1. Податкова система України та оцінка її структури. Податковий кодекс України: переваги та недоліки.
2. Показники оцінки ефективності інвестиційних проектів.
3. Методи урахування ризиків та невизначеності.
4. Особливості підприємницьких ризиків на транспорті.
5. Особливості складання бізнес-планів.
6. Державна підтримка як головний аспект державного регулювання підприємництва.
7. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства.
8. Показники фінансової складової економічної безпеки підприємства.

Модульний контроль за змістовими модулями 15-22 (заліковий модуль №3) здійснюється у формі модульного тестування.

Заключення

Особливості вивчення дисципліни «Основи підприємництва» визначаються завданнями й функціями цієї сфери діяльності підприємств і фірм в умовах ринкової економіки. Знання й уміння, отримані в результаті вивчення навчального курсу будуть використовуватися в подальшому при вивченні дисципліни «Інноваційно-інвестиційна діяльність». Актуальність вивчення дисципліни «Основи підприємництва» обумовлена необхідністю підготовки фахівців до планування, організації й здійснення самостійної науково-методичної роботи в галузі наукових досліджень при проведенні дипломного проектування.

4. Розподіл змістових модулів (за годинами та кредитами)

Перелік та назви змістових модулів	Загалом на змістовий модуль, год/кредит	Лекцій	Прак. робіт	СРС
Блок змістових модулів №1. Сутність та організація підприємництва.				
Змістовий модуль 1. Сутність підприємництва.	4/0,11	2	-	2
Змістовий модуль 2. Основи виникнення і розвитку підприємництва.	3/0,09	-	1	2

Перелік та назви змістових модулів	Загалом на змістовий модуль, год/кредит	Лекцій	Прак. робіт	СРС
Змістовий модуль 3. Підприємницька ідея та механізм її втілення.	3/0,09	-	1	2
Змістовий модуль 4. Технологія заснування власної справи.	5/0,14	2	1	2
Змістовий модуль 5. Організація бізнесу.	5/0,14	2	1	2
Змістовий модуль 6. Економічна свобода і підприємництво.	3/0,09	1	-	2
Змістовий модуль 7. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 1-6	10/0,28	-	-	10
Блок змістових модулів №2. Загальні умови підприємницької діяльності та основні види підприємств.				
Змістовий модуль 8. Закони функціонування ринку і поведінки товаровиробників.	4/0,11	1	1	2
Змістовий модуль 9. Конкуренція як засіб реалізації підприємництва.	4/0,11	1	1	2
Змістовий модуль 10. Власність підприємств та їх структура.	5/0,14	2	1	2
Змістовий модуль 11. Маркетингова діяльність на підприємстві.	3/0,08	-	1	2
Змістовий модуль 12. Витрати виробництва та цінова політика підприємства.	4/0,11	1	1	2
Змістовий модуль 13. Товарна політика підприємства.	4/0,11	1	1	2
Змістовий модуль 14. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 8-1	12/0,33	-		12
Блок змістових модулів №3. Економіка підприємства та зовнішні чинники його діяльності. Міжнародні форми та державне регулювання підприємницької діяльності.				
Змістовий модуль 15. Фінанси і податки.	3/0,08	-	1	2
Змістовий модуль 16. Економічні ризики в підприємницькій діяльності.	6/0,17	2	2	2
Змістовий модуль 17. Менеджмент у підприємстві.	3/0,08	-	1	2
Змістовий модуль 18. Основи бізнес-плану.	3/0,08	-	1	2
Змістовий модуль 19. Міжнародні економічні відносини і міжнародне підприємництво.	4/0,11	1	1	2
Змістовий модуль 20. Форми спільного міжнародного підприємництва.	4/0,11	1	1	2
Змістовий модуль 21. Державне регулювання підприємництва.	4/0,11	1	1	2
Змістовий модуль 22. Основні завдання для СРС за змістовими модулями 15-21	12/0,33	-		12
Інтегрований іспит				
ЗАГАЛОМ	108/3	18	18	72

5. Система оцінювання навчання студента (залікові модулі)

Зміст навчального матеріалу	Кількість годин	Обсяг трудовитрат студента (кредитів)	Форма контролю	Шкала оцінювання знань студента (бали)
Перший заліковий модуль за змістовими модулями 1-7	33	0,94	Модульне тестування	(1...100)
Другий заліковий модуль за змістовими модулями 8-14	36	0,94	Модульне тестування	(1...100)
Третій заліковий модуль за змістовими модулями 15-22	39	1,07	Модульне тестування	(1...100)
Інтегрований іспит				(1...100)
Усього	108	3		(1...100)

6. Види, форми та методи навчання

Лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота студентів згідно табл. 4 «Розподіл змістових модулів», табл. 6 «Тематика (план) практичних занять».

Тематика (план) практичних занять

Номер практичної роботи	Змістовий модуль, №	Тема практичного заняття	Обсяг в годинах
			аудиторних
1	2	Визначення якостей, необхідних приватному підприємцю. Визначення типу підприємницької поведінки. Анкетування з метою виявлення підприємницьких здібностей	1
2	3, 4	Фактори середовища підприємництва. Визначення та класифікація факторів середовища підприємства, аналіз яких дозволяє встановити можливості й загрози зовнішнього середовища, сильні й слабкі сторони діяльності суб'єкта підприємницької діяльності	2
3	5, 9	Конкуренція й аналіз впливу конкуренції на підприємницьку діяльність. Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку та визначення концентрації ринку, що є важливим показником умов конкуренції на ринку	2
4	8, 10	Розподіл доходів від підприємницької діяльності. Факторний аналіз впливу ціни й обсягу реалізації на розмір виручки від реалізації продукції, товарів та послуг	2
4	11	Маркетингова діяльність підприємства. Аналіз маркетингової діяльності підприємства. Сегментація ринку. Розробка маркетингових заходів	1
5	12, 13	Ціноутворення. Набуття практичних навичок у визначенні ціни товару, як грошового виразу вартості будь-якого товару, різними методами	2
6	15	Визначення та розподіл прибутку від підприємницької діяльності. Розрахунок дивідендів, що виплачуються акціонерним товариством за простими й привілейованими акціями, визначення доходності та ринкової вартості часткових цінних паперів	1

Номер практичної роботи	Змістовий модуль, №	Тема практичного заняття	Обсяг в годинах
			аудиторних
6	16	Аналіз ризиків підприємницької діяльності. Визначення факторів підприємницького ризику. Методи мінімізації економічних ризиків. Управління економічними ризиками	2
7	17	Стратегічний аналіз діяльності підприємства. Аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства. SWOT – аналіз діяльності підприємства	1
8	18, 19	Розробка та складання бізнес-плану. Структура і зміст бізнес-плану. Розрахунки зі створення нового виробництва	2
9	20, 21	Державне регулювання та підтримка підприємництва. Встановлення впливу основних економічних методів державного регулювання на стан підприємницької діяльності в Україні (оподаткування та державного фінансування), а також впливу інфляції на стан розрахунків суб'єктів господарювання	2
Разом			18

7. Система оцінка знань студентів і шкала оцінок*

Оцінка в балах	Оцінка за нац. шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
90 – 100	Відмінно	A	« Відмінно » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80 – 89	Добре	B	« Дуже добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість їхнього виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75 – 79		C	« Добре » – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо , усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67 – 74	Задовільно	D	« Задовільно » – теоретичний зміст курсу освоєний частково , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань виконань, можливо, містять помилки
60 – 66		E	« Посередньо » – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , багато передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мініимального

35 – 59	Незадовільно	FX	«Умовно незадовільно» – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
1 – 34		F	« Безумовно незадовільно » – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значимого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

*Примітка. Підсумкова оцінка знань з навчальної дисципліни визначається як середньозважена результатів засвоєння окремих залікових модулів в інтервалі (1... 100) балів. Розрахунок здійснюється за формулою

$$B_{\text{д}} = \alpha_1 \cdot B_1 + \alpha_2 \cdot B_2 + \dots + \alpha_n \cdot B_n ,$$

де B_i - кількість балів за рівень знань студента i -го залікового модуля;

α_i - коефіцієнт вагомості кожного залікового модуля.

$$B_{\text{д}} = 0,31 \cdot B_1 + 0,33 \cdot B_2 + 0,36 \cdot B_3$$

Підсумкова оцінка трудовитрат студента за освоєння змісту навчальної дисципліни $K_{\text{д}}$ визначається як арифметична сума кредитів за всіма заліковими модулями, що засвоєні (K_i):

$$K_{\text{д}} = \sum_{i=1}^N K_i ,$$

де $i = 1 \dots N$ – кількість залікових модулів;

K_i - трудовитрати (в кредитах) на засвоєння залікового модуля.

8 Методичне забезпечення

1 Робоча навчальна програма з дисципліни «Основи підприємництва» (за вимогами кредитно-модульної системи) для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/)

2 Робочий план з дисципліни «Основи підприємництва» (за вимогами кредитно-модульної системи) для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/)

3 Конспект лекцій з дисципліни «Основи підприємництва» для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (за видами транспорту)» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/)

4 Дмитрієв І.А., Бережний В.М., Шершенюк О.М. та ін. Методичні вказівки до практичних занять студентів з дисципліни «Основи підприємництва» для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології (за видами транспорту)» - Харків: ХНАДУ, 2010 - 53с.

5 Матеріали комп'ютерних презентацій лекційного курсу «Основи підприємництва» для студентів напряму підготовки 6.070101 «Транспортні технології з використання мультимедійних засобів («Light pro»).

9. Література, рекомендована для самостійної роботи студентів

Законодавчі акти

1. Закон України «Господарський кодекс України» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=436-15>

2. Закон України «Податковий кодекс України» (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 2856- VI (2856-17) від 23.12.2010) [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2755-17>

Основна

1. Виноградська А.М. Основи підприємництва: Навчальний посібник. Друге видання, перероб. і допов. – К.: Кондор, 2005. – 544с.

2. Герчикова И.Н. Регулирование предпринимательской деятельности: государственное и межфирменное. - М.: Изд-во «Консалтбанкир», 2002. – 704 с.

3. Дмитрієв І.А. Організаційні проблеми ефективного функціонування та розвитку підприємницької діяльності (концептуальні та методологічні засади): Монографія. – Харків: Вид-во ХНАДУ, 2006 – 216 с.

4. Дмитрієв І.А. Соціально-економічні аспекти підприємницької діяльності: Монографія. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007 – 200 с.

5. Донець Л.І., Романенко Н.Г. Основи підприємництва. Навчальний посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 320с.

6. Ляшенко В.И. Регулирование развития малого предпринимательства в Украине: проблемы и пути решения: Монография/ НАН Украины. Ин-т экономики пром-сти. – Донецк, 2007. – 452 с.

7. Предпринимательство: Учебник для вузов / Под ред. В.Я. Горфинкеля, Г.Б. Поляка и др. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2001. – 581 с.

8. Соціально-економічні проблеми та перспективи розвитку підприємницької діяльності: Монографія. – Донецьк: ТОВ «Юго-Восток, ЛТД», 2006. – 430 с.

9. Шершенюк О.М. Основи підприємництва: конспект лекцій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [//portal.khadi.kharkov.ua/](http://portal.khadi.kharkov.ua/)

Додаткова

Блок змістових модулів №1

1. Абчук В.А. Курс підприємництва. – СПб.: Изд-во «Альфа», 2001. – 544 с.

2. Бусыгин А.В. Предпринимательство - М.: Дело, 2000. - 640 с.

3. Виноградська А.М. Комерційне підприємництво: сучасний стан, стратегії розвитку. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 807с.

4. Кредісов В.А. Підприємництво – вирішальний фактор розвитку країн з перехідною економікою. – К.: Знання України, 2003. – 327 с.

5. Малий бізнес та підприємництво в ринкових умовах господарювання / За ред. Л.І. Воротиної. – К.: Вид-во Європ. ун-ту, 2001. – 307 с.

6. Мочерний С.В., Устинко О.А., Чоботар С.І. Основи підприємницької діяльності. – К.: Вид центр «Академія», 2001. – 279 с.

Блок змістових модулів №2

1. Асаул А.Н., Войнаренко М.Г. Организация предпринимательской деятельности. – СПб., Хмельницкий: «Универ», ТУП, 2001. – 391 с.

2. Варналій З.С. Основи підприємництва. – К.: Знання-Прес, 2002. – 239 с.

3. Горфинкель В.Я. и др. Курс предпринимательства: Учебник для вузов. – М.: Финансы, ЮНИТИ, 1997.
4. Економіка підприємства: Підручник / За заг. ред. С. Ф. Покропивного. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.
5. Котлер Ф. Основы маркетинга: Пер. с англ. М.: Бизнес-книга, 1995. 702 с.

Блок змістових модулів №3

1. Бланк И.А. Инвестиционный менеджмент. – К.: Эльга-Н, Ника-Центр, 2001. – 448 с.
2. Бузько И.Р., Вартанова Е.В., Голубенко А.А. Стратегическое управление инвестициями и инновационная деятельность предприятия. – Луганск: Изд-во ВНУ им. В. Даля, 2002. – 176 с.
3. Варналій З.С. Мале підприємництво: основи теорії і практики. – К.: Т-во «Знання», 2001. – 277 с.
4. Виноградський М.Д., Виноградська А.М., Шканова О.М. Менеджмент в організації. – К.: «КОНДОР». 2002. – 654 с.
5. Волков И.М., Грачева М.В. Проектный анализ. М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. 428 с.
6. Гринева В.М., Коюда В.О. Фінанси підприємств. – К: Знання – прес, 2004. – 1424 с.
7. Гриньова В.М., Новікова М.М. Державне регулювання економіки: Підручник. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2007. – 736 с.

Розробив

доцент кафедри економіки підприємства _____ О.М. Шершенюк